

آسیب شناسی فرهنگ عزاداری

مجموعه بیانات ارزشمند

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای
(مدظله العالی) و نماینده مجلس خبرگان رهبری ،
حضرت حجت‌السلام والمسلمین
سید احمد خاتمی

لشکر ۲۷ مکانیزه محمد رسول الله (ص)

آسیب شناسی فرهنگ عزاداری : مجموعه بیانات ارزشمند مقام
معظم رهبری و نماینده مجلس خبرگان رهبری سید احمد خاتمی /
تهیه کننده معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در لشکر ۲۷ محمد
رسول ... (ص) - تهران : انتشارات آوای نور، ۱۳۸۵
ISBN: 964-5819-68-7 ۸۴ ص.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا

۱. مدیحه و مدیحه سرایی اهل بیت - نقد و تفسیر ۲. خامنه ای ، علی،
رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - نظریه درباره مدیحه و مدیحه
سرایی اهل بیت. الف. خامنه ای ، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران،
۱۳۱۸ - ب. خاتمی ، احمد، ۱۳۳۹ - ج. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
. لشکر ۲۷ مکانیزه محمد رسول ... (ص) ، نمایندگی ولی فقیه .

معاونت سیاسی

۲۹۷/۷۵۷

BP/۲۶۱/۸/۱۵

۸۵-۲۴۷۵

کتابخانه ملی ایران

آسیب شناسی فرهنگ عزاداری

بیانات مقام معظم رهبری و حجت الاسلام والمسلمین سید احمد خاتمی
تهیه کننده:

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در لشکر ۲۷ مکانیزه محمد رسول ... (ص)
ناشر:

انتشارات آوای نور

چاپخانه افرنگ

چاپ اول - ۱۳۸۵

۴۰۰۰ نسخه

ISBN: 964-5819-68-7

تهران - م. انقلاب - خ. ۱۲ فروردین - خ. شهید وحید نظری - پلاک ۱۹۹

تلفن: ۶۶۹۶۷۳۵۵-۶

فهرست مطالب

۷	مقدمه
	بخش اول:
۱۵	بیانات مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای
۴۱	منابع
	بخش دوم:
۴۳	بیانات حجت‌السلام و المسلمین سید احمد خاتمی
۴۵	الف - جایگاه مراسم عزاداری
۵۲	ب - آسیب‌ها
۵۲	آسیب‌های محتوایی
۵۲	۱ - طرح یکجانبه سیمای معصومین (ع)
۵۷	۲ - غلو
۵۹	۳ - دروغ
۶۱	۴ - مطالب ذلت‌آمیز
۶۲	۵ - طرح سست معارف اسلامی
۶۵	۶ - خواب و مکاشفه
۶۶	۷ - جدایی دین از سیاست
۶۷	۸ - اظهار مطالب موهن
۶۸	آسیب‌های شکلی
۶۸	۱ - استفاده از موسیقی مبتذل
۶۹	۲ - اکتفا به مداحی
۷۲	۳ - برخورد کاسبکارانه
۷۳	ج - راه کارها
۷۷	منابع
۷۹	سئوالات

مقدمه

واقعۀ شهادت حضرت سیدالشهدا(ع) و یاران با وفایش همچنین به اسیری رفتن اهل بیت پیامبر که در این واقعۀ حضور داشتند همواره برای شیعیان از جایگاه والایی برخوردار بوده است. چرا که این رویداد به سمبلی برای تقابل بین دو نیروی خیرالبریه و شرالبریه، آسمانی و زمینی و دیانت در مقابل زر و زور و تزویر برای مسلمانان و به ویژه شیعیان تبدیل شده و هم از این روست که شیعیان با الگو قرار دادن این امام همام، همواره سعی کرده‌اند تا در مقابل بی‌عدالتی‌ها، دین‌فروشی‌ها و مقدس‌مآبی‌ها قد علم کرده و به مبارزه با ظلم و تعدی کمر همت ببندند.

آری عاشورا در متن زندگی شیعه و در عمق باورهای پاک او

جریان داشته و نهضت کربلا در طول ۱۴ قرن با کوثر زلال و عمیق سیراب کننده جان‌ها بوده است.

هم‌اکنون نیز عاشورا کانونی است که میلیون‌ها دایره ریزو درشت از ارزش‌ها، احساسات، عواطف، خرده‌ها و اراده‌ها برگرد آن می‌چرخد و چون پرگاری است که عشق را ترسیم می‌کند. مظلومیت توأم با شجاعت که در نهایت به شهادت می‌انجامد. ایستادگی در برابر ستم و قدرت ستمگر با کمترین امکانات و پامردی بدون هیچ خلل در کار و کلام راستین و حق.

به راستی عاشورا چیزی نیست که غروب کند و یا فراموش شود. هنوز فرمایش امام حسین(ع) که فرمودند «براستی که من مرگ را جز سعادت نمی‌بینم و زندگی با ستمگران چیزی جز ننگ نیست» در جهان طنین‌انداز است. قیام امام حسین(ع) همواره در طول تاریخ الهام بخش حرکتهای احیاگرانه و آزادیخواهانه بوده است.

عاشورا رمز نجات و حیات اسلام ناب محمدی(ص) است. در عاشورا سخن، بر سر بود و نبود اسلام است. حضرت اباعبدالله(الحسین) به عنوان یگانه پاسدار اسلام در عصر خویش موقعیت حاکم بر جهان اسلام را به گونه‌ای می‌بیند که تنها راه حفظ آن را قیام و ایثار خون خویش و یاران فداکارش می‌یابد. امامی که بلا را کرامت و شهادت را سعادت می‌پندارد.

آری کربلا رویارویی دوباره جبهه کفر و شرک بود در مقابل ایمان، حق بود در برابر باطل، همان جریانی که از ابتدای خلقت

تا به حال در طول تاریخ بشریت در مقابل هم ایستاده‌اند. بی‌شک محتوای آن حماسه عظیم: انگیزه‌ها، اهداف و درس‌هایش یک فرهنگ غنی و ناب و الهام بخش را تشکیل می‌دهد که در حوزه وسیع تشیع و دلباختگان اهل بیت(ع)، همواره فرهنگ عاشورا زیسته، رشد کرده و برای آن جانها فدا شده است.

بنابراین پیوند شیعه و پیروان اسلام ناب با عاشورا پیوندی عمیق و ناگسستنی است به طوریکه شاهدیم علارغم گذشت قرن‌ها و تلاش گسترده دشمنان اهل بیت(ع) برای مبارزه و از بین بردن این حادثه عظیم نه تنها این مسیر گم نشد بلکه همواره پررنگ‌تر و پررونق‌تر شده زیرا قیام امام حسین(ع) و فرهنگ عاشورا جرس بیداری ملت‌ها و ستیز در برابر ظالمان بود. شعارهای سیدالشهدا(ع) در عاشورا که با حماسه و عاطفه همراه است چون «هیهات منالذله» «مثلی لا یبایع مثله» «انی ارید ان آمر بالمعروف و انهی عن المنکر» و غیره نیرو بخش جانهای تشنه بشری است. درس شجاعت، ایثار و جوانمردی، تفکر و تعبد همه از آموزه‌های این مکتب است و نمونه بارز آن پیروزی انقلاب اسلامی در ایران می باشد که برآستی این پیروزی نتیجه الگو و سرمشق گرفتن از قیام امام حسین(ع) است. از همین روست که ائمه(ع) و بزرگان دین ما، همواره به واقعه کربلا توجه خاص داشته و اهتمام زیادی به زنده و پایدار نگه داشتن محرم ورزیده‌اند. حضرت امام خمینی(ره) نیز بر زنده

نگهداشتن و پاسداشت محرم و صفر به عنوان رمز بقای اسلام و نظام اسلامی تأکید می‌فرمودند و بر بیان واقعی عاشورا نیز توصیه اکید داشتند.

و به راستی ماه‌های محرم و صفر در فرهنگ عمومی و فرهنگ دینی مردم ایران از جایگاه برجسته و ویژه‌ای برخوردار هستند. ایرانیان طی ۱۴۰۰ سال حامی اسلام و پیروی خاندان نبی و امامان معصوم بوده‌اند و در حمایت و پاسداری از این میراث بزرگ کوشش‌های فراوانی کرده‌اند. یکی از این تلاشها زنده نگاه داشتن عقیده امام حسین (ع) و پاسداری از حرکت این امام همام بوده است.

با بررسی این حادثه و شرایط وقوع آن و نیز رفتار امام حسین (ع)، برای همه روشن می‌شود که سیره و عملکرد صحیح چیست؟ معنای شهادت‌طلبی کدام است؟ قیام در برابر ظالم چه معنایی دارد و معنای امر به معروف و نهی از منکر چیست.

فلسفه قیام عاشورا مبارزه با ظلم، بیداد و تمامی مظاهر طاغوتی آن زمان بوده است و این قیام الگویی را برای تمامی نسلهای مسلمین در تمام اعصار قرار داد.

حقیقتاً بستر اصلی جوشش انقلابی در کشور ما همین محافل و مجالس عزاداری است که طی آنها سخرانان مذهبی پیامهای امام را به گوش مردم می‌رساندند و نوحه‌خوانان انقلابی نوحه‌های خود را در همین مجالس به گوش اقشار مختلف مردم رسانده بودند و زمینه را برای مقابله عمومی با دستگاه ستم فراهم کردند.

دشمنان نیز امروز به اهمیت واقعه کربلا و فرهنگ عاشورا و تأثیرات آن در شیعیان پی برده‌اند و لذا شمشیر تیز کرده تا ریشه اعتقادات شیعی را بزنند و از هر راه ممکن جلوی تأثیر آن را گرفته و آثار آن را خنثی نمایند اما غافل از آنکه: چراغی که ایزد برافروزد هر آنکس پف کند ریشه‌اش بسوزد.

امروز دشمنان با توجه به پیشرفت علم و تکنولوژی و با بکارگیری شیوه‌های جدید برای رسیدن به مقاصد شیطانی خود سعی دارند با ایجاد شبهه و تشکیک در رابطه با واقعه کربلا و امور مربوط به آن و یا با تحریف و وارد کردن خرافات در عزاداری‌ها، منحرف کردن مراسم عاشورا از مسیر و هدف اصلی به هر طریق که شده، محتوای فرهنگی و اثر بخشی آن را از بین ببرند.

قیام عاشورا در طول نزدیک به هزار سال گذشته، در تاریخ اسلام و شیعیان همواره موتور محرک جنبش‌های اصیل اسلامی و حق‌طلبانه بوده است اما متأسفانه وجود و بروز خرافه و خرافه‌گرایی در این پدیده شگرف همواره یکی از آسیب‌های آن بوده و امروز می‌توان گفت اهداف اصلی قیام عاشورا و جلوه‌های زیبا و عاشقانه و ظلم ستیزانه این حرکت بزرگ در سایه خرافات و موهومات توسط عده‌ای مستتر شده است و این ناشی از عدم آگاهی دقیق و صحیح از فلسفه و بنیان سوگواری سالار شهیدان امام حسین(ع) و پررنگ شدن مظاهر غلط عزاداری است.

داستانهای اغراق‌آمیز و تأکید بر ظواهر به جای معنا و حقیقت گاهی از سر ناآگاهی و غیرعامدانه است اما در بسیاری از موارد نیز ناشی از اقدام آگاهانه و عامدانه دشمنان اسلام است. در حالی که حقیقت عاشوار ثابت است. و این احیای حماسه کربلاست که باید اصالت آن مثل حقیقت عاشورا حفظ شود.

در یک کلام تأثیرات مخرب ورود خرافات به مراسم عزاداری امام حسین (ع) کمتر از تعطیل کردن آن نیست بنابراین تمام فعالان این عرصه و اقشار مختلف مردم می‌بایست با هوشمندی و تیزبینی مراقب اوضاع بوده و توطئه‌های دشمنان را خنثی کنند. درک شرایط حساس کنونی و پی‌بردن به دسیسه‌های دشمنان و مبارزه بی‌امان آنها با موج اسلام‌خواهی که در اثر نهضت حسینی ملت ایران به وجود آمده از طرفی دستورات اکید شرع مقدس اسلام در برپایی شعار دینی امری که تعظیم و بزرگداشت آن «من يعظم شعائر الله فانها من تقوى القلوب» از نشانه تقوای قلوب شمرده شده است و همچنین جلوگیری از افراط و تفریط، بدعت، خرافات و ... در برپایی مراسم عزاداری سرور و سالار شهیدان حضرت حسین بن علی (ع) حجت را بر همگان خصوصا علما و اندیشمندان و خواص جامعه تمام می‌کند تا میراث گرانبهای فرهنگ غنی عاشورا را حفظ و به نسل‌های بعدی واگذار نماییم.

کشور ما امروز تنها کشوری است که رهبر و ملت مکتبی آن

شجاعانه و با اطمینان به خدا و باورهای دین در برابر قدرتهای پیشرفته ایستاده‌اند.

اگر فکری اساسی از ناحیه بزرگان دین و همه دلسوختگان اهل بیت (ع) نشود خدای نکرده در آینده نه‌چندان دور شاهد نتایج نامطلوبی در جامعه خواهیم بود که از جمله آن انحراف مراسم عزاداری از مسیر و هدف اصلی نهضت عاشورا می باشد. متولیان فرهنگی و مبلغان دینی وظیفه حساس ترویج فرهنگ صحیح عزاداری و تبیین فلسفه راستین قیام حسینی و رفع بدعتها و تعاریف نادرست از عاشورا و واقعه کربلا را برعهده دارند.

آنچه امروز بیشتر مورد نیاز است توجه و تبیین جنبه‌های عقلانی و معرفتی مسئله عاشورا و تحلیل عقلی آن است. نباید بگذاریم عقلانیت مسئله و درسها و آموزه‌هایی که از حرکت امام می‌توان گرفت در پرتو تأکید بر جنبه‌های احساسی کم‌رنگ شوند و یا رنگ ببازند.

بنابر این شناخت آسیب‌ها و آفت‌هایی که این نهضت عظیم را تهدید می کند یک ضرورت، و هدایت مراسم عزاداری و تبیین حکمت و فلسفه قیام امام حسین (ع) و اشاعه فرهنگ صحیح عزاداری ضرورتی دیگر. از همین رو بر آن شدیم تا بار دیگر رهنمودهای مرجع بزرگ عالم تشیع، مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای را پیرامون فرهنگ عزاداری و همچنین سخنان محقق ارزشمند حضرت حجت الاسلام و

المسلمین سید احمد خاتمی پیرامون آسیب زدایی از فرهنگ عزاداری را چراغ راه خود قرار داده و آن را به جامعه اسلامی ایران خصوصا دلسوختگان و پیروان اهل بیت(ع) هدیه نمائیم. باشد که با تاسی و پیروی از رهنمودهای معظم‌له این تلاش ناچیز مرضی خداوند متعال و مورد توجه حضرت اباعبدالله الحسین(ع) قرار گرفته و برای طالبان حق و حقیقت سودمند باشد.

انشا...